

0000487462

Ευρωπαϊκή Αρχή Ενέργειας 07/10/2021

A. Π.: O-90106

Πειραιώς 132
Αθήνα 11854
Τηλ.: 210-3727400
E-mail: info@rae.gr
Web: www.rae.gr

01.11.2021

ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Αρ. Πρωτ. 31514 - Αθήνα, 07/10/2021

Προς: Δήμο Κοζάνης

Υπόψη κ. Α. Μαλούτα, Δημάρχου

Κοινοποίηση: 1) ΔΕΗ Α.Ε.

Υπόψη κ. Γ. Στάσης, Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου

2) ΑΔΜΗΕ Α.Ε.

Υπόψη κ. Μ. Μανουσάκη, Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου

3) Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Γραφείο Υπουργού, κ. Κ. Σκρέκα

Γραφείο Γενικής Γραμματέως Ενέργειας & Ορυκτών Πρώτων Υλών, κας Α. Σδούκου

Θέμα: Έργο παραλλαγής εναέριων γραμμών Υπερυψηλής Τάσης στην περιοχή του νέου οικισμού Ποντοκώμης Δήμου Κοζάνης

Σχετικά:

1. Το υπό στοιχεία 20813/2-8-2021 (υπ' αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-307589/3.8.2021) έγγραφο του του Δήμου Κοζάνης προς τη ΡΑΕ, με θέμα «Χαρακτηρισμός του έργου παραλλαγής εναέριων γραμμών υπερυψηλής τάσης στην περιοχή του νέου οικισμού Ποντοκώμης Δήμου Κοζάνης, ως έργο ενίσχυσης του συστήματος»
2. Το από 3.9.2021 (αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-309068/3.9.2021) έγγραφο του Δήμου Κοζάνης με θέμα «Συμπληρωματικά στοιχεία στο έγγραφο με θέμα: Έργο παραλλαγής εναέριων γραμμών υπερυψηλής τάσης στην περιοχή του νέου οικισμού Ποντοκώμης Δήμου Κοζάνης», με το οποίο κοινοποίησε στη ΡΑΕ το υπ' αριθμ. 20037/10.12.2018 έγγραφο του ΑΔΜΗΕ με θέμα «Μετατόπιση πυλώνων υπερυψηλής τάσης στο Νέο Οικισμό της Ποντοκώμης του Δήμου της Κοζάνης»
3. Την υπ' αριθμ. ΓΔ/ΟΡ/2989/9.10.2018 επιστολή της ΔΕΗ Α.Ε., όπως κοινοποιήθηκε από το Δήμο Κοζάνης με το υπ' αριθμ. Ι-309750/17.09.2021

Κωδικός: O-

Σελίδες: 4

Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε,

Σε συνέχεια του αιτήματός σας (Σχετικό Ι) για την τροποποίηση του χαρακτηρισμού στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του ΑΔΜΗΕ του εν θέματι έργου, από έργο

αναδιάταξης γραμμών μεταφοράς λόγω μετεγκατάστασης οικισμών (επέκταση των ορυχείων Πτολεμαΐδας), με κωδικό ΓΜ400.Ο.1 και ανάληψη του κόστους του από τη ΔΕΗ, σε έργο ενίσχυσης του Συστήματος με κωδικό ΓΜ400.Σ.1. και ανάληψη του κόστους του από τον ΛΔΜΗΕ, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

1) Ο χαρακτηρισμός ενός έργου ως «έργου ενίσχυσης του Συστήματος» συνεπάγεται την ανάκτηση του κόστους του μέσω των ρυθμιζόμενων Χρεώσεων Χρήσης Συστήματος από τους χρήστες του συστήματος μεταφοράς, δηλαδή από το σύνολο των Πελατών Ηλεκτρικής Ενέργειας (ενότητα 8.11 του Κώδικα Διαχείρισης του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας¹). Δεδομένου λοιπόν ότι η θεώρηση ενός έργου ως έργου ανάπτυξης² του Συστήματος έχει ως συνέπεια την επιβάρυνση όλων των καταναλωτών, δύνανται να διασφαλίζεται αφενός ότι η γενεσιουργός αιτία ανάγεται αμέσως στον βασικό στόχο του ΕΣΜΗΕ, ήτοι την επάρκεια του Συστήματος και την ασφάλεια εφοδιασμού (άρθρο 108 του ν. 4001/2011), αφετέρου ότι οι ωφέλειες της υλοποίησής του μεταβιβάζονται και διαχέονται στο σύνολο των Χρηστών. Σε διαφορετική περίπτωση, θεωρείται ότι το έργο στερείται ανταποδοτικού χαρακτήρα και, επομένως, δεν εγκρίνεται η ένταξή του στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης και η συνακόλουθη ανάκτηση του κόστους του μέσω των τιμολογίων (βλ. αφενός τις διατάξεις των άρθρων 14 και 108 του ν. 4001/2011, αφετέρου τις διατάξεις των άρθρων 15 και 140 του ν. 4001/2011).

2) Με τις αποφάσεις ΡΑΕ 256/2018 (ΦΕΚ Β' 1570/2018), 1097/2019 (ΦΕΚ Β' 1048/2020) και 611/29.7.2021 (υπό δημοσίευση) εγκρίθηκαν τα ΔΠΑ 2018-2027, 2019-2028 και 2021-2030, αντιστοίχως. Στα ανωτέρα ΔΠΑ, αναφέρονται σχετικά με το προκείμενο έργο τα εξής: «*Η σχεδιαζόμενη επέκταση των Ορυχείων Πτολεμαΐδας και οι προσπάθειες σταδιακής περιβαλλοντικής αναβάθμισης των παρακειμένων κατοικημένων περιοχών, οδήγησαν στην απόφαση για μετεγκατάσταση του οικισμού της Ποντοκάμης. Για την υλοποίηση αυτού του έργου θα απαιτηθεί η παραλλαγή των Γ.Μ. 400 kV ΚΥΤ Καρδιάς – ΚΥΤ Λάρισας και ΚΥΤ Καρδιάς – ΚΥΤ Τρικάλων. Επισημαίνεται ότι τα πιο πάνω έργα δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως έργα ενίσχυσης του Συστήματος, καθώς η αναγκαιότητα για την υλοποίησή τους έχει προκύψει από την επέκταση των δραστηριοτήτων της ΔΕΗ Α.Ε. (ΓΔ Ορυχείων), η οποία ως εκ τούτου θα επιβαρυνθεί εξ ολοκλήρου με το κόστος υλοποίησής τους.*». Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι το μεγαλύτερο τμήμα του εν λόγω έργου, αναφερόμενου ως ΓΜ400.Ο.1, θα υλοποιηθεί με υπόγεια καλώδια και ότι το οριστικό χρονοδιάγραμμα θα καταρτισθεί σε συνεννόηση με τη ΔΕΗ Α.Ε. (ΓΔ Ορυχείων) με την υπογραφή σχετικής σύμβασης. Το

¹ <https://www.admic.gr/agora/rythmistiko-plaisio-agoras/kodikas-diaxeirisis-esmie>

² Ως «ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ» νοείται η ενίσχυση και η επέκτασή του (ενότητα 8.1 του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΜΗΕ)

προϋπολογιστικό κόστος του έργου, όπως καταγράφεται στο ΔΠΑ 2021-2030, ανέρχεται στο ποσό των 11,8 εκ. €.

Εκ των ανωτέρω, προκύπτει σαφώς ότι -σε διαχρονική βάση- η αναγκαιότητα του εν λόγω έργου δεν συνδέεται με αντικειμενικούς λόγους ή/και με την ικανοποίηση μίας γενικότερης ανάγκης ή συμφέροντος αλλά με την εξυπηρέτηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας, και συγκεκριμένα της ΔΕΗ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανωτέρω συνθήκη δεν έχει μεταβληθεί, δεν υφίσταται βάσιμος λόγος για τη μεταβολή του χαρακτηρισισμού του έργου.

3) Επισημαίνεται εξάλλου ότι η ΔΕΗ Α.Ε. ουδέποτε αμφισβήτησε την ορθότητα και ακρίβεια του χαρακτηρισμού του έργου, ως έργου που προορίζεται να καλύψει μία δική της ανάγκη, ούτε και την ανάληψη της σχετικής δαπάνης από την ίδια.

Συναφώς, σημειώνεται ότι η ΔΕΗ δεν προσέβαλε δικαστικά (με αίτηση ακύρωσης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 33 του ν. 4001/2011) τις αποφάσεις ΡΑΕ 256/2018 και 1097/2019 και, προφανώς, δεν δύναται να προσβάλει τη νεότερη απόφαση ΡΑΕ 611/2021, στον βαθμό που επαναλαμβάνει την πάγια θέση.

Επιπρόσθετα, η ΔΕΗ δεν αντιτάχθηκε στα ανωτέρω ούτε κατά τις δημόσιες διαβουλεύσεις της ΡΑΕ που προηγήθηκαν της έκδοσης των ΔΠΑ.

Συνεπώς, δεν μπορούν να προβληθούν βασίμως οψιγενείς ισχυρισμοί, που επιδιώκουν να ανατρέψουν τα παραδεδομένα και ισχύοντα εδώ και έτη.

4) Περαιτέρω, προς αποφυγή συγχύσεως σχετικά με την έννοια της «κοινής ωφέλειας» και των συνεπειών που συνεφέλκεται, διευκρινίζονται τα εξής: Πράγματι, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (από θερμικά και ΑΠΕ), καθώς και η μεταφορά και η διανομή ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν δραστηριότητες κοινής ωφέλειας (άρθρο 1 του ν. 4001/2011). Η αναγνώριση της επιδίωξης -μέσω μιας ιδιωτικής δραστηριότητας- σκοπού «κοινής ωφέλειας» δύναται μεν να αποτελέσει αιτιολογική βάση για την απαλλοτρίωση ιδιοκτησιών, όχι ωστόσο και για την απαλλαγή του επιχειρηματικού φορέα από το σχετικό κόστος. Μάλιστα, όπως έχει κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας, *«ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση υποχρεούται να καλύψει και τη σχετική δαπάνη»* (Απόφαση ΣτΕ 2518/2013, παρ. 6). Άλλωστε, το ΣτΕ, αποδεχόμενο σχετική αίτηση ακύρωσης της ΔΕΗ, ακύρωσε την από 16.1.2012 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενέργειας (ΦΕΚ ΑΑΠ 6/2012) καθ' ο μέρος δέν ταυτίζονται ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση και ο βαρυνόμενος με το κόστος της (ΣτΕ 2519/2013). Σε συμμόρφωση με την εν λόγω απόφαση του ΣτΕ, με νεότερη απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενέργειας (ΦΕΚ ΑΑΠ 35/2014), κηρύχθηκε *«αναγκαστική απαλλοτρίωση υπέρ και με δαπάνες της αιτούσας ΔΕΗ Α.Ε. του προς μετεγκατάσταση οικισμού Τοπικής Κοινότητας Ποντοκόμης [...] για τις ανάγκες εκμετάλλεσης του υποκείμενου λιγνιτικού κοιτάσματος»*.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, παρότι κατανοούμε ότι η μετεγκατάσταση του οικισμού οφείλει να γίνει «καταλλήλως», δηλαδή με τήρηση των κανόνων υγείας και των περιβαλλοντικών προτύπων, ωστόσο, η ΡΑΕ δεν είναι η αρμόδια Αρχή για να εξετάσει την υλοποίηση της χωροθέτησης του οικισμού και τη συναφή τήρηση των όρων απαλλοτρίωσης και των ανειλημμένων οικονομικών υποχρεώσεων. Ομοίως, η Αρχή δεν υπεισέρχεται σε ζητήματα εφαρμογής του άρθρου 13 του ν. 4273/2014¹.

Η αρμοδιότητα της ΡΑΕ εξυντλείται στην εφαρμογή του ειδικού πλαισίου του ν. 4001/2011 και του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΜΗΕ που διέπει την ένταξη στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΑΔΜΗΕ των έργων επέκτασης και ενίσχυσης του Συστήματος και τη μετακύλιση του σχετικού κόστους στους καταναλωτές. Η εν λόγω αρμοδιότητα έχει ανατεθεί αποκλειστικά στη ΡΑΕ – βάσει επιτακτικών διατάξεων του ενωσιακού δικαίου (βλ. άρθρο 22 της Οδηγίας 2009/72 και πλέον άρθρο 59 της Οδηγίας 2019/944)– και ασκείται υπέρ του δημοσίου συμφέροντος και στη βάση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας, της αναγκαιότητας, της ανταποδοτικότητας, της συνεκτικής εφαρμογής και της λυσιτέλειας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,
Ο Πρόεδρος της ΡΑΕ

Αναπλ. Καθ. Αθανάσιος Δαγούμας

¹ Ως γνωστόν, οι νομοθετικές διατάξεις ισχύουν από τη δημοσίευσή τους στο ΦΕΚ, εκτός αν προβλέπεται ρητώς η αναδρομική ισχύς τους. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι, κατά τη θέση σε ισχύ του ν. 4273/2014 (ήτοι την 11.7.2014), είχε κηρυχθεί η απαλλοτρίωση της Ποντοκώμης και προσδιορισθεί ο φορέας της σχετικής δαπάνης (Υπουργικές Αποφάσεις 2012 και 2014, καθώς και ΣτΕ 2519/2013), ελέγχεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13.